

Kariai, vidaus reikalų sistemos, muitinės ir kitų struktūrų pareigūnai į atsargą išeina gerokai anksčiau nei kitų profesijų šalies gyventojai. Atsisveikinę su tarnyba 40-50 metų darbingo amžiaus žmonės dažnai ieško naujų karjeros galimybių atviroje darbo rinkoje.

Užimtumo tarnyboje pirmąjį pusmetį registruota 130 buvusių policijos specialistų ir tyrėjų bei pareigūnų, muitinės ir pasienio inspektorių, ugniagesių, įkalinimo įstaigų sargybinių. Dauguma – ugniagesių (46), muitinės ir pasienio inspektorių (41). Daugiausiai įvairių karių ir pareigūnų kreipėsi pernai – 359, mažiausiai – 152 asmenys 2019 metais. Į atsargą išėjusių klientų daugiausiai darbo ieškojo Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje ir Alytuje.

„Tai – specifinė klientų grupė, kuri nėra gausi, bet – motyvuota ir aktyvi. Dauguma žino, ką toliau gyvenime veikti ir kuo užsiimti. Neapsisprendusiems dėl tolesnės karjeros konsultacijose grupėms ir individualiai naudojami įrankiai – profesinių interesų anketa ir kiti profesinio orientavimo bei asmenybės testai, padedantys nustatyti asmens interesus atitinkančią sritį ir įvertinti profesinį kryptingumą“, – teigė Užimtumo tarnybos Priemonių organizavimo įgyvendinimo skyriaus vedėja Vaida Kamandulienė.

Užimtumo tarnyba aktyviai prisideda prie spartesnės karių ir pareigūnų reintegracijos į darbo rinką. Glaudžiai bendradarbiaujama su statutinėmis institucijomis, vyksta bendri renginiai su Lietuvos policija, Lietuvos kariuomene, Valstybine sienos apsaugos tarnyba, Priešgaisrine gelbėjimo valdyba, Lietuvos probacijos tarnyba, Krašto apsaugos savanorių pajėgomis.

Kariai ir pareigūnai dažniausiai nėra buvę Užimtumo tarnybos klientai, jie domisi visomis teikiamos paslaugomis, konsultuojasi su specialistais. Kiek rečiau jie linkę naudotis paramos priemonėmis. Daugelis profesinės karo tarnybos karių ir pareigūnų, išleisti į atsargą, siekia tęsti savo karjerą kitose veiklos srityse – dirbti samdomais darbuotojais arba kurti savo verslą. „Dauguma jų turi darbo patirties kitose veiklose – ūkininkauja, imasi apdailos, kitų statybos darbų. Tad šiems klientams būdinga gana greitai sugrįžti į intensyvesnį gyvenimą – imtis savarankiškos veiklos pagal verslo liudijimą ar individualios veiklos pažymą“, – sakė V. Kamandulienė.

Įvadas į darbo rinką supažindinant kas joje vyksta – svarbus žingsnis žmonėms, kurie iš naujo ketina pradėti darbinę veiklą civiliniame gyvenime. „Dažniausiai klausimų dėl konsultacijų sulaukiama renginiuose iš pačių karių ir pareigūnų prieš jiems išeinant į atsargą. Labiausiai juos domina užimtumo galimybės, darbo rinkos paslaugos ir galimybės

sėkmingai panaudoti turimą potencialą dirbant kitose veiklos srityse, nebūtinai susijusiose su buvusiomis pareigomis. Yra atvejų, kada pageidaujama įgyti kitą profesiją“, – pasakojo vedėja.

Kariai ir pareigūnai dažniausiai turi aukštąjį arba aukštesnįjį išsilavinimą. Tad naujo darbo ieškantys nori dirbti vairavimo instruktoriais, kompiuterių sistemų inžinieriais, administratoriais, mokytojų, lopšelių-darželių padėjėjais, padalinio vadovais, apsaugos darbuotojais, elektrikais, socialiniais pedagogais, automobilių, mikroautobusų vairuotojais, tyrėjais, gamybos meistras, teisininkais, suvirintojais, pilietinės visuomenės pagrindų mokytojais.

Užimtumo tarnybos informacinėje sistemoje sukurta atskira laisvų darbo vietų žyma, kuri skirta į atsargą išėjusiems kariams – pareigūnams. Darbdaviai gali laisvą darbo vietą priskirti šiai tikslinei grupei, o darbo ieškantys gali matyti jiems tinkančius darbo skelbimus. Pirmąjį pusmetį registruota 114 laisvų darbo vietų įvairiems pareigūnams. Daugiausiai – įkalinimo įstaigų sargybiniams (73) ir ugniagesiams (29).

Šiais metais pirmąjį pusmetį tarpininkauta įdarbinant 41 į atsargą išėjusį karį ir pareigūną, pernai tokiu laikotarpiu – 36. Jie pradėjo dirbti apsaugos darbuotojais (8), sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojais (4), prekių krovėjais (3), lengvųjų automobilių, taksi ir furgonų vairuotojais (2). Kiti pasirinko gamybos darbų meistrų, kompiuterių tinklų specialistų, vadybos ir organizavimo analitikų, autobusų ir troleibusų vairuotojų darbus.

Penki buvę karininkai ir pareigūnai nusprendė persikvalifikuoti ir pasirinko sandėlio operatoriaus, motorinių transporto priemonių kroviniams vežti vairuotojo, suvirintojo, elektriko modulines profesinio mokymo programas ir gipskartonio plokščių montavimo neformaliojo profesinio mokymo programą. Gavybos inžinierius, reklamos ir rinkodaros specialistas įdarbinti subsidijuojant.

„Ši klientų grupė neskuba naudotis išmokomis, yra aktyvūs darbo paieškoje, domisi darbo rinkos padėtimi“, – pastebėjo V. Kamandulienė. Tai patvirtina ir Užimtumo tarnybos Širvintų skyriaus kliento pavyzdys: 2022-ųjų pabaigoje išsiregistravęs buvęs pareigūnas aktyviai ieškojo darbo ir tik tris mėnesius pasinaudojo galimybe gauti nedarbo socialinio draudimo išmoką. Jis pageidavo įsidarbinti elektriku, nes turėjo tokios darbo patirties. Jau kovo pabaigoje dalyvavo darbuotojų atrankoje elektriko darbo vietai užimti ir buvo įdarbintas elektros sistemų įrengimo darbus atliekančioje įmonėje.

Darbas šioje srityje taip pat domino ir Klaipėdos skyriuje registruotą klientą. Tik rugpjūčio

mėnesį išėjęs iš Valstybės sienos apsaugos tarnybos, po konsultacijų su Užimtumo tarnybos specialistais susidomėjo elektriko profesinio mokymo programa ir rugsėjo mėn. pradėjo mokytis.

Varėnoje gyvenančio buvusio pareigūno istorija kitokia. Po tarnybos užklupus ligoms, aukštąjį išsilavinimą turinčiam vyrui nustatytas 40 procentų darbingumas. Padedant Užimtumo tarnybos specialistams, jis įsidarbino nuolatiniam darbui beveik po metų darbo paieškos.

Norintiems tapti kariais ir pareigūnais, galimybes mokytis siūlo Lietuvos kalėjimų tarnyba, Lietuvos policijos, Pasieniečių ir Ugniagesių gelbėtojų mokyklos. Bausmių vykdymo sistemos pareigūnams, pirminės grandies pareigūnams, pirminės grandies pareigūnams ir ugniagesiams gelbėtojams garantuotos darbo vietos statutinėse įstaigose.

